

Bara dra

Ann-Helén Laestadius

Handling:

Johannes är same och bor i Övre Soppero med sin familj. Han är nitton år men har redan hoppat av gymnasiet för att hjälpa till med renskötseln. Johannes har svårt att bortse från allt det svåra med att vara renskötande same och vill något annat. Om han väljer bort livet som renskötare känner han att han sviker sin familj och generationer före honom. Han är avundsjuk på sin lillebror Henrik som redan valt en annan väg, det gör det ännu svårare för Johannes. Lillebror Anders har svårigheter med inläring, så han kan inte heller ta över efter föräldrarna. I smyg skaffar Johannes ett jobb i gruvan i Kiruna och han tänker inte följa med på kalvmärkningen i år. Då blir Johannes pappa påkörd och allt ansvar faller på Johannes.

Johannes träffar också Minna-Linna. Hon är också same men vill inte lämna som Johannes, istället vill hon utbilda sig och kämpa för samernas rättigheter. Hon vågar gå sin egen väg, till skillnad från Johannes.

Viktiga karaktärer:

Johannes 19 år, same, förväntas ta över familjens renskötsel, hoppat av gymnasiet

Henrik Johannes lillebror, läser estetiska programmet i Kiruna, flickvän i Solna, lyckas med allt

Tommy Johannes "enda" vän, 22 år, dricker och stjälar, kör utan körkort,

Anders Johannes lillebror, glad och sprallig, svårt att lära sig

Minna-Linna jämnårig med Johannes, träffades Johannes i Jokkmokk, blev gravid men fick missfall, kämpar för samernas rättigheter och söker till universitetet

Mamma besviken på sina söner, ofta i konflikt med Johannes

Pappa renskötare, hoppas att någon av sönerna ska ta över

Samtalet utgår från Chambers samtalsmodell kring läsningen:

- Vad gillade du med boken?
- Vad ogillade du med boken?
- Det här funderar jag över.
- Dessa mönster hittade jag.

Allmänna frågor:

- Första gången du såg boken, alltså innan du hade läst den, vad trodde du att det var för en sorts bok? Nu när du har läst den, var den annorlunda än vad du hade väntat dig?
- Har du läst andra böcker som liknar den här? På vilket sätt?
- Om du hade skrivit den här boken? Hur hade du gjort den annorlunda?
- Kunde du "se" berättelsen i din fantasi medan du läste?
- Är det här en bok som man läser snabbt eller långsamt?

Specialfrågor: Jag undrar...

- Vems berättelse är "Bara dra"? Vilka är huvudkaraktärerna enligt dig?
- Finns det några bifigurer i boken som du tycker spelar stor roll i berättelsen? Vilka? Hur tänker du då?
- Är det någon karaktär du fastnar extra för? Varför?
- Hur är Johannes? Hur vill du beskriva honom? Hur märks det?
- s. 17 Hurdana är Johannes och Henrik? Vilka ord beskriver dem? Hur märker du det? Vilka skillnader och likheter ser vi mellan dem?
- Varför retar sig Johannes så mycket på Henrik?
- Hur känner Johannes inför framtiden?
- s. 115-117 Hur ser Johannes på sig själv? vad tycker han om sig själv?
- s. 49, 69 Varför vill Johannes lämna allt och "Bara dra"?
- Varför kan Henrik lämna Soppero men inte Johannes?
- Varför känner Johannes det som att han smiter?
- s. 5 Varför känns det så svårt för Johannes att söka jobb i gruvan? Vad är det som är så känsligt just med det jobbet?
- s. 50, 64 Vilka förväntningar finns på Johannes från sin mamma? Varför är deras relation så ansträngd?
- Vilka skillnader finns mellan mamma och Johannes relation och den relation han har med sin pappa?
- Hur är Tommy? Varför hänger Johannes med Tommy?

- s. 139 Varför finns karaktären Anders med i boken? Vad spelar han för roll för Johannes?
- s. 96 Hur lång tid tror ni det tog för allting att hända?
- Varför blir det inte bättre när Johannes lämnar familjen och börjar jobba i gruvan?
- s. 77 Det kan vara tufft att leva som renskötande same, hur skildras det i boken? Varför är det så tufft?
- I boken talas om "samehatet". Vad är det? Hur yttrar sig det och vad bottnar det i?
- s. 77 Varför är det så många samer som tar sitt liv?
- Gång på gång i boken upprepas det att Johannes "inte får tänka på renarna". Varför får han inte det?
- s. 112-113 Minna-Linna och Johannes har helt olika reaktioner på samernas situation. Jämför hur de väljer att tänka och agera. Vad tänker du om deras olika sätt att tänka?
- Varför finns Minna-Linna med i boken? Vilken roll spelar den karaktären för Johannes?
- Vilka teman är det som Ann-Helén vill ta upp i boken *Bara dra*?
- Finns det något budskap till oss som läsare?
- Varför heter boken *Bara dra*?
- Vad får du lära dig om den samiska kulturen i boken?
- Det finns flera tidsmarkörer i boken, vilka hittar du? Kan du se spår av samtiden av då boken skrevs?
- Kan du se spår av författaren själv i boken?
- Har du läst något mer av den här författaren? I så fall, finns det likheter mellan verken?
- Kommer du att läsa mer av författaren?
- Påminner boken dig om någon annan text, film eller verklig händelse?

Avslutande frågor:

Nu när vi har lyssnat på varandra och fått höra allt möjligt som andra har upptäckt.

- Var det något av det de andra sa, som du blev förvånad över?
- Vilka lärdomar drar du av den här boken?
- Vem tycker du borde läsa den här boken? Motivera
- Nu när du tänker på boken, efter att vi pratat så mycket om den, vad är nu viktigast för dig?